

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี
ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล...นายอ้วนวย ฐปบุชา...

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ เลขที่ ๒๗๘ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลบ่อทราย อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๙๗๖๔๘๑ Facebook รองอ้วนวย ฐปบุชา Line ๐๙๘-๓๑๘๘๙๖๘

เกิด พ.ศ. ๒๕๐๗ ปัจจุบันอายุ ๖๑ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา...มัธยมศึกษาปีที่ ๖

สถาบันการศึกษา...การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (ก.ศ.น.) อำเภอลานสัก

คณะ/สาขาวิชา... -

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ...ข้าราชการการเมือง (รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อทราย)

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร...๕๐๐,๐๐๐...บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก...มันสำปะหลัง

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน...๑...แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. แปลงปลูกมันสำปะหลังด้วยระบบน้ำหยด

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน...๖...ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. เศรษฐกิจพอเพียง

๒. พัฒนาที่ดิน

๓. การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔. ระบบน้ำหยด

๕. เครื่องจักรกลและเทคโนโลยีการผลิต

๖. ทรัพยากรน้ำและพลังงาน

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน...๕...หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน...๓...หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลัง

๒. การปรับปรุงบำรุงดิน

๓. ระบบน้ำเพื่อการเกษตร

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน.....๑.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เศรษฐกิจพอเพียง

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน.....๑.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การจัดทำบัญชี

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก.

ระบบน้ำเพื่อการเกษตร

๑. เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้น้ำ

ระบบน้ำหยดช่วยให้น้ำไปถึงบริเวณรากของต้นไม้ลำปะหลังโดยตรง ลดการสูญเสียน้ำจากการระเหยหรือการไหลบ่าหน้าดิน ทำให้ใช้ปริมาณน้ำน้อยกว่าการรดน้ำแบบทั่วไป

๒. ส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช

การให้น้ำอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอช่วยให้ต้นไม้ลำปะหลังเจริญเติบโตดี สร้างหัวได้สมบูรณ์ ขนาดใหญ่ และมีผลผลิตสูงขึ้น

๓. ลดการเจริญเติบโตของวัชพืช

ระบบน้ำหยดให้น้ำเฉพาะจุดที่ต้องการ ไม่กระจายทั่วแปลง จึงไม่เอื้อต่อการเติบโตของวัชพืช ลดการใช้แรงงานกำจัดวัชพืช

๔. ช่วยในการให้ปุ๋ยพร้อมกับน้ำ (Fertigation)

สามารถผสมปุ๋ยลงไปในระบบน้ำหยดเพื่อให้พืชดูดซึมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดการสูญเสียปุ๋ย และประหยัดต้นทุน

๕. ประหยัดแรงงานและเวลา

ระบบน้ำหยดสามารถตั้งเวลาการให้น้ำอัตโนมัติ ลดความจำเป็นในการรดน้ำด้วยแรงงานคน และลดเวลาในการดูแลแปลง

๖. เหมาะสำหรับพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำจำกัด

ระบบนี้เหมาะกับพื้นที่แห้งแล้งหรือมีแหล่งน้ำจำกัด เพราะสามารถควบคุมการใช้น้ำได้อย่างแม่นยำ

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

.....

.....

.....

.....

.....

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

แผนพัฒนาราย ศพก.

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

เริ่มต้นปรับเปลี่ยนจากการผลิตมันสำปะหลัง โดยการอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มาเป็นการใช้เทคโนโลยีระบบน้ำหยด เนื่องจากตนเองดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน (ปัจจุบันเกษียณอายุแล้ว) ได้รับการฝึกอบรมและต้องการเป็นตัวอย่างให้เกษตรกรเรื่องการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ และการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาที่พบ คือ ภัยธรรมชาติ (ภัยแล้ง) และไม่มีแหล่งน้ำต้นทุน

ความท้าทาย คือ ต้องการพัฒนาความเป็นอยู่ของชาวบ้าน พัฒนาหมู่บ้าน และแก้ไขปัญหภัยแล้งด้วยแหล่งน้ำที่มีอยู่อย่างจำกัด

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร

การลดการเกิดปัญหาเรื่องน้ำ โดยวิธีการใช้ระบบน้ำหยดและพลังงานแสงอาทิตย์

การลดการระบาดของศัตรูพืช โดยวิธีการแช่ท่อนพันธุ์ กระบวนการกำจัดโรคใบด่างตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

การลดต้นทุนการผลิต โดยการตัดท่อนพันธุ์ด้วยเครื่องบดสับ ทดแทนการใช้แรงงานคน

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๑. การสำรวจและวางแผนพื้นที่

๒. การเตรียมแปลงและวางระบบน้ำหยด

๓. การติดตั้งแหล่งจ่ายน้ำ

๔. การทดลองระบบและปรับแต่ง

๕. การบริหารจัดการน้ำ

๖. การบำรุงรักษาระบบ

๓) อธิบายขั้นตอนการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น

ขั้นตอนการผลิตมันสำปะหลังตามหลักวิชาการ

๑. การวางแผนการผลิต

ศึกษาสภาพพื้นที่ : ตรวจสอบภูมิประเทศ สภาพดิน น้ำ และภูมิอากาศของแปลงปลูก

เลือกฤดูปลูกที่เหมาะสม : โดยทั่วไปควรปลูกในช่วงต้นฤดูฝน (พฤษภาคม-มิถุนายน) เพื่อให้ต้นมันสำปะหลังเจริญเติบโตดีและมีระยะเวลาเพียงพอในการสะสมหัว

๒. การเตรียมแปลงปลูก

ไถพรวนดิน : ไถตะและไถพรวนลึก ๒๐-๓๐ ซม. เพื่อลดการอัดตัวของดิน กำจัดวัชพืช และปรับโครงสร้างดิน

ปรับระดับแปลง : เพื่อให้การระบายน้ำดี ป้องกันการเกิดน้ำขังที่อาจทำให้หัวเน่า

ยกร่อง/ยกแปลงปลูก : โดยเฉพาะในพื้นที่ลุ่ม ควรยกร่องหรือยกแปลงสูงประมาณ ๒๐-๓๐ ซม.

๓. การวิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

เก็บตัวอย่างดิน : ใช้ดินลึกประมาณ ๑๕-๒๐ ซม. เก็บอย่างเป็นระบบ แล้วส่งตรวจที่สถานีพัฒนาที่ดิน

อ่านค่าผลวิเคราะห์ : ค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH), ปริมาณธาตุอาหารหลัก (N, P, K), ธาตุอาหารรอง และอินทรีย์วัตถุ

ปรับปรุงดิน :

- ปรับ pH : หากดินเป็นกรด ควรใส่ปูนโดโลไมต์หรือปูนขาวตามคำแนะนำ

- เพิ่มอินทรีย์วัตถุ : โดยใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก

ใส่ปุ๋ยตามคำแนะนำ : เช่น

- ใส่ปุ๋ยรองพื้นสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ ประมาณ ๕๐ กก./ไร่

- ใส่ปุ๋ยเสริมหลังอายุ ๔๕-๖๐ วัน ตามการดูดซึมของพืช

- หากดินขาดธาตุรอง (เช่น สังกะสี โบรอน) ควรใส่เพิ่มเติมตามคำแนะนำ

๔. การคัดเลือกพันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสม

เลือกพันธุ์ที่ต้านทานโรคและแมลง เช่น พันธุ์ระยอง ๗๒, เกษตรศาสตร์ ๕๐, หัวยง ๖๐ เป็นต้น เลือกพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และวัตถุประสงค์การใช้ เช่น

- พันธุ์เน้นแป้งสูง สำหรับอุตสาหกรรม

- พันธุ์ที่ทนแล้งหรือปลูกในดินทรายได้ดี

เลือกท่อนพันธุ์ที่สมบูรณ์ : ใช้อายุ ๘-๑๒ เดือน ไม่มีโรคแมลง ปลอดจากโรคใบด่าง และตัดท่อนพันธุ์ยาวประมาณ ๒๐ ซม. มีตาไม่น้อยกว่า ๕ ตา

๕. การปลูก

ระยะปลูกที่เหมาะสม : เช่น ๘๐x๑๒๐ ซม. หรือ ๑๐๐x๑๐๐ ซม. ขึ้นอยู่กับพันธุ์และความอุดมสมบูรณ์ของดิน

วิธีการปลูก :

- ปักท่อนพันธุ์เฉียง ๔๕ องศา ลึกประมาณ ๕-๑๐ ซม.

- กลบดินให้แน่นเพื่อให้เกิดรากดี

๖. การดูแลรักษา

กำจัดวัชพืช : อย่างน้อย ๒ ครั้งในช่วง ๑-๓ เดือนแรก

ใส่ปุ๋ยตามระยะเวลา :

- รอบแรก: หลังปลูก ๓๐-๔๕ วัน

- รอบสอง: หลังปลูก ๖๐-๙๐ วัน

ให้น้ำในช่วงแล้งหรือปลูกนอกฤดูฝน : โดยเฉพาะช่วงการเจริญเติบโตของลำต้นและหัว

ป้องกันและกำจัดศัตรูพืช :

- โรคใบด่าง : ปลุกพันธุ์ต้านทาน และหลีกเลี่ยงการปลูกท่อนพันธุ์จากแหล่งที่มีการระบาดของโรค
- เพลี้ยแป้ง : ใช้ชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อรา *Beauveria bassiana* หรือปล่อยแตนเบียน

๗. การเก็บเกี่ยว

ช่วงเวลาเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม : ๘-๑๒ เดือน หลังปลูก ขึ้นอยู่กับพันธุ์และวัตถุประสงค์

วิธีการเก็บเกี่ยว : ใช้แรงงานคนหรือเครื่องจักร ช่วยลดการเสียหายของหัว

การจัดการหลังเก็บเกี่ยว :

- คัดแยกหัวที่มีคุณภาพ

ขายสดหรือแปรรูปต่อไป

๘. การจัดการเศษซากและเตรียมแปลงรอบใหม่

ไถกลบเศษซากพืช : เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน

เว้นระยะปลูกซ้ำ : หากมีโรคระบาด ควรหมุนเวียนกับพืชอื่น เช่น ข้าวโพด ถั่ว

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)มันสำปะหลัง.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒๐.....ไร่-งาน-วา

๑.๒)พื้นที่ปลูกจำนวน.....ไร่-งาน-วา

๑.๓)พื้นที่ปลูกจำนวน.....ไร่-งาน-วา

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้

๑) สินค้า.....มันสำปะหลัง.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าเตรียมดิน ทุกขั้นตอน.....เป็นเงิน.....๙๔๐.....บาท/ไร่

๑.๒) ค่าจ้างปลูก / เตรียมท่อนพันธุ์.....เป็นเงิน.....๔๐๐.....บาท/ไร่

๑.๓) ค่าจ้างใส่ปุ๋ย.....เป็นเงิน.....๑๓๐.....บาท/ไร่

๑.๔) ค่าจ้างฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช.....เป็นเงิน.....๕๐.....บาท/ไร่

๑.๕) ค่าจ้างเก็บเกี่ยวผลผลิต.....เป็นเงิน.....๘๐๐.....บาท/ไร่

๑.๖) ท่อนพันธุ์.....เป็นเงิน.....๔๐๐.....บาท/ไร่

๑.๗) ปุ๋ยเคมี.....เป็นเงิน.....๗๐๐.....บาท/ไร่

๑.๘) สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช.....เป็นเงิน.....๑๐๐.....บาท/ไร่

๑.๙) น้ำมันเชื้อเพลิง.....เป็นเงิน.....๕๐.....บาท/ไร่

๑.๑๐) วัสดุสิ้นเปลือง (ระบบน้ำหยด).....เป็นเงิน.....๕๐.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต.....๓,๖๒๐.....บาท/ไร่

รายได้.....๙,๒๗๐.....บาท/ไร่

กำไร.....๕,๖๕๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....
เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....
เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....เงินเดือน (ตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล).....
เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๒๑,๐๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....มันสำปะหลัง.....
เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๕๐๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง.....

ลดต้นทุนการผลิตในระยะยาว โดยเฉพาะค่าจ้างแรงงานรดน้ำและค่าไฟฟ้า เนื่องจากใช้พลังงาน
แสงอาทิตย์.....

ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและปริมาณเพิ่มขึ้น จากการให้น้ำและปุ๋ยที่แม่นยำผ่านระบบน้ำหยด.....

มีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ ทำให้สามารถปรับตัวต่อสภาพเศรษฐกิจและ
สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้.....

ภูมิใจในบทบาทการเป็นผู้นำเกษตรกรและประธาน ศพก. ที่สามารถพัฒนาแปลงของตนเป็นแหล่ง
เรียนรู้.....

๒. ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น.....

ได้เรียนรู้และนำแนวทางการผลิตไปปรับใช้ในแปลงของตน ลดความเสี่ยงจากความแปรปรวนของ
สภาพอากาศ.....

เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรม ศพก. สามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และมีรายได้เพิ่มขึ้น.....

ได้รับคำปรึกษาและแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรอย่างเป็นระบบ.....

มีแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนจากการเกษตรแบบเดิม สู่การเกษตรที่ใช้เทคโนโลยีเหมาะสม.....

๓. ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน.....

ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมที่เป็นรูปธรรม ส่งผลให้เยาวชนและคนรุ่นใหม่เห็นความสำคัญ
ของการทำเกษตร.....

เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างเกษตรกรในชุมชนและกับหน่วยงานต่าง ๆ.....

ลดการอพยพแรงงานออกนอกพื้นที่ เพราะมีทางเลือกอาชีพในท้องถิ่นที่มั่นคง.....

สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับชุมชนว่าเป็นพื้นที่ที่มีเกษตรกรต้นแบบ และมีการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การใช้ระบบน้ำหยดร่วมกับพลังงานแสงอาทิตย์ช่วยลดการใช้น้ำอย่างสิ้นเปลือง ทำให้การใช้น้ำในแปลงมีประสิทธิภาพสูงสุด ลดการไหลบ่าของน้ำและการชะล้างหน้าดิน ขณะเดียวกันการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ช่วยลดการพึ่งพาพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงฟอสซิล ลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้เกษตรกรในชุมชนตระหนักและหันมาใช้เทคโนโลยีสะอาดมากขึ้น

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

กิจกรรมการเกษตรของ ศพก. ช่วยอนุรักษ์แหล่งน้ำในชุมชน ลดการใช้น้ำและสารเคมีอย่างไม่จำเป็น ผ่านการให้ปุ๋ยทางระบบน้ำ (Fertigation) ช่วยฟื้นฟูดินและลดการเสื่อมโทรมของพื้นที่เกษตรในระยะยาว รวมถึงเป็นต้นแบบให้ชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

มีการเก็บข้อมูลด้านสภาพดิน พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสม ฤดูเพาะปลูกที่ดีที่สุดในพื้นที่ รวมถึงแนวโน้มด้านตลาดและราคาผลผลิตอย่างสม่ำเสมอ ทำให้สามารถวางแผนการผลิตร่วมกับเกษตรกรในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ได้ต้อนรับคณะศึกษาดูงานจากทั้งหน่วยงานรัฐและกลุ่มเกษตรกร พร้อมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องระบบน้ำหยด พลังงานแสงอาทิตย์ และการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านการสาธิตจริงในแปลง ศพก.

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

มีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผ่านช่องทางไลน์กลุ่ม และเปิดบ้านเป็นจุดพบปะประจำเดือน เพื่อให้คำปรึกษา รับฟังปัญหา และหาทางออกที่เหมาะสมให้กับเกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกษตรผ่านสื่อออนไลน์ เช่น Facebook และ Line รวมถึงการแจกจ่ายเอกสารที่ ศพก. จัดทำร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

จัดทำแปลงเรียนรู้ และมีการติดป้ายองค์ความรู้ให้เกษตรกรนำไปใช้ พร้อมทั้งเกษตรกรบางรายได้ทดลองทำจริงและสามารถลดต้นทุนการผลิตได้กว่า ๒๐% และเพิ่มผลผลิตต่อไร่จากเดิม ๓.๕ ตัน เป็น ๕ ตันต่อไร่

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียน และกลุ่มออม ในการส่งเสริมการปลูกพืชหลังนาโดยใช้น้ำอย่างประหยัด รวมถึงสนับสนุนการใช้พื้นที่ว่างของชุมชนเพื่อปลูกพืชอาหาร

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

เป็นผู้ร่วมในการวางแผนการดำเนินงานประจำปี ทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ ติดตามผล และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกษตรกร พร้อมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนา ศพก. อย่างต่อเนื่อง

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน รู้สึกภาคภูมิใจที่สามารถเป็นผู้นำในการพัฒนาเกษตรกรในชุมชน สร้างความเปลี่ยนแปลงที่ดีต่อทั้ง เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งได้รับการยอมรับจากเกษตรกรและหน่วยงานต่าง ๆ ว่าเป็นแบบอย่างของ เกษตรกรรุ่นใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ มีบทบาทในการริเริ่มกิจกรรมเกษตรต่าง ๆ ทั้งในนามศูนย์และส่วนบุคคล เป็นผู้นำที่เกษตรกร ให้ความไว้วางใจ และยินดีเข้าร่วมกิจกรรมเสมอ

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม ห่วงเทเวลและทรัพยากรส่วนตัวในการพัฒนาแปลงเรียนรู้ โดยไม่หวังผลตอบแทน เพื่อให้ ชุมชนได้มีต้นแบบการเกษตรที่ยั่งยืน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

"หากเราทำให้เกษตรกรรอบตัวเรายูรุดได้ เราก็จะเติบโตไปพร้อมกัน"

ยึดหลักคิดว่าเกษตรกรที่ดีต้องเข้าใจทั้งวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และหัวใจของเกษตรกร จึงจะพัฒนาอย่างยั่งยืน

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย

๑. นางปิยะวรรณ เขตชัย เกษตรอำเภอสว่างอารมณ์

๒. นายสมศักดิ์ เกตุการณ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๓. นายธนาวุฒม์ สาระหงษ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

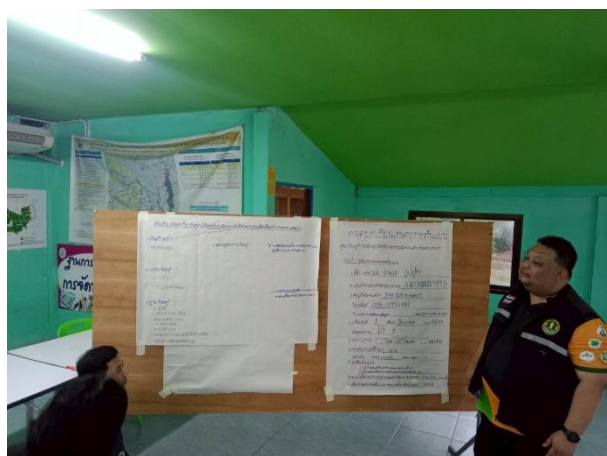
๑. การจดบันทึก/สัมภาษณ์

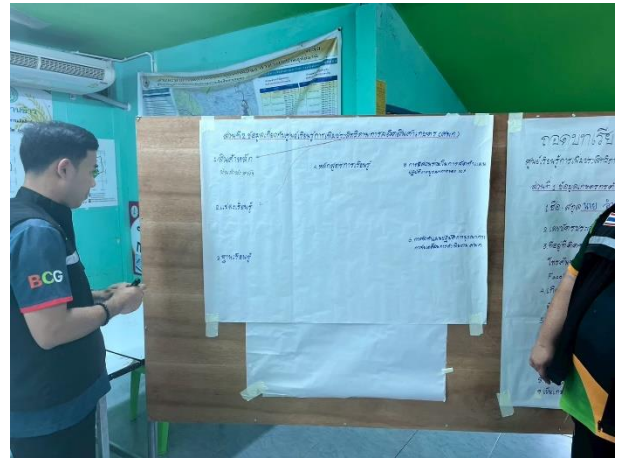
๒. มายแมพปิ้ง (แผนผังความคิด)

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

.....

ภาพประกอบ

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี

